

*“Wala siya dinhi.”
Ang saput nga giputos Kaniya wala
nay sulod.
Diha kini,
Presko ug puti ug limpyo.
Ug o, hallelujah, walay sulod.¹*

Mga panalangin kaninyo, akong mga kaigsoonan. Sa pangalan ni Jesukristo, atong Manluluwas, amen. ■

MUBO NGA SULAT

1. Emily Harris, “Empty Linen,” *New Era*, Apr. 2011, 49.

Ni Ann M. Dibb

Ikaduhang Magtatambag sa Kinatibuk-ang Kapangulohan sa Young Women

Ako Nagtuo sa Pagkamatinuoron ug Pagkamatinud-anon

Ang pagkamatinud-anon sa atong mga gituohan—bisan kon ang pagbuhat sa ingon dili popular, dili sayon, o dili makalingaw—mopabilin kanatong luwas diha sa dalan nga paingon ngadto sa kinabuhing dayon uban sa atong Langitnong Amahan.

Akong minahal nga batan-ong mga babaye, kini usa ka dakong pribilehiyo ug oportunidad alang kanako nga mobarug sa inyong atubangan niining gabhiona. Kamo maanindot ug makapadasig nga talan-awon.

Ang ikatrese nga artikulo sa hugot nga pagtuo mao ang tema sa 2011 nga Mutual. Samtang mitambong ko sa mga pundok sa mga kabatan-onan ug sa mga sakrament miting niining tuiga, akong nadungog ang batan-ong mga lalaki ug batan-ong mga babaye nga nakigbahin kon unsa ang ipasabut sa ikatrese nga artikulo sa hugot nga pagtuo nganha kanila ug sa unsang paagi kini naggamit sa ilang kinabuhi. Adunay daghan nga nahibalo niini nga mao ang kinaulahian nga Artikulo sa Hugot nga Pagtuo, ang kinatas-an, ang kinalisuran nga saulothon, ug ang artikulo sa hugot nga pagtuo nga ilang

gilauman nga dili ipa-recite sa bishop kanila. Hinoon, daghan kaninyo ang nakasabut usab nga ang ikatrese nga artikulo sa hugot nga pagtuo mas labaw pa.

Ang ikatrese nga artikulo sa hugot nga pagtuo usa ka giya alang sa matarung, Kristohanon nga pagpuyo. Hunahunaa sa makadiyot kon unsa kaha ang atong kalibutan kon ang tanan mosunod sa mga pagtulun-an nga makita diha sa ikatrese nga artikulo sa hugot nga pagtuo: “Kami nagtuo sa pagkamatinuoron, pagkamatinud-anon, pagkaputli, pagkamanggiloloy-on, mahiyason ug sa pagbuhat sa matarung ngadto sa tanan nga mga tawo; sa pagkatinuod, kami mahimo nga moingon nga kami nagsunod sa tambag ni Pablo—Kami nagtuo sa tanan nga mga butang, kami naglaum sa tanan nga mga butang, kami nakalahutay sa daghan nga mga

Montalban, Philippines

butang, ug naglaum nga makalahutay sa tanan nga mga butang. Kon adunay mga butang nga mahiyason, matahum, o maayo og dungog o dalaygon, kami naninguha sa pagpangita niining mga butanga.”

Sa unang kinatibuk-ang kompe-rensya sa Dominggo sa buntag nga si Presidente Thomas S. Monson nama- hayag isip propeta, iyang gikutlo ang tambag ni Pablo nga makita diha sa Mga Taga-Filipos 4:8, nga nagdasig sa daghan sa mga baruganan diha sa ikatrese nga artikulo sa hugot nga pagtuo. Si Presidente Monson miila sa mahagiton nga mga panahon diin kita nagpuyo ug mihatag og pag-awhag. Miingon siya, “Dinhi niining usahay walay kasigurohan nga panaw sa mortalidad, ato unta nga . . . sundon kanang tambag gikan ni Apostol Pablo nga makatabang kanato sa pagpabiling luwas ug anaa sa saktong dalan.”¹

Karong gabhiona, gusto nakong i-focus ang duha ka may kalabutan nga mga baruganan diha sa ikatrese nga artikulo sa hugot nga pagtuo nga siguradong makatabang “kanato sa pagpabiling luwas ug anaa sa saktong dalan.” Ako adunay lig-ong pagpamatuod ug pasalig sa importante nga mga baruganan sa pagkamatinuoron ug pagkamatinud-anon.

Una, “[Ako] nagtuo sa pagka- matinuoron.” Unsa ang ipasabut sa magmatinuoron? Ang librito *Matinud-anon sa Tinuhoan* nagtudlo, “Ang pagkamatinuoron nagpasabut nga mahimong sinsero, matinud-anon, ug walay pagpanglingla sa tanang mga panahon.”² Usa ka kasugoan sa Dios

nga magmatinuoron,³ ug “ang hingpit nga pagkamatinuoron gikinahanglan alang sa atong kaluwasan.”⁴

Si Presidente Howard W. Hunter mitudlo nga kita kinahanglan gayud nga andam nga mahimong higpit nga matinuoron. Siya miingon:

“Pipila ka tuig na ang milabay adunay daghang mga poster sa mga pasilyo ug sa mga agianan sa atong mga chapel nga nag-ulohan, ‘Mag- matinuoron sa Imong Kaugalingon.’ Kasagaran niini may kalabutan sa ginagmay, ordinaryo nga mga butang sa kinabuhi. Dinhi niini nga ang baruganan sa pagkamatinuoron namugna.

“Adunay pipila kinsa moangkon nga sayop gayud ang pagkadili matinuoron diha sa dinagko nga mga butang apan nagtuo sila nga mahimo ra kon kadto nga mga butang dili kaayo importante. Aduna bay kalainan tali sa pagkadili matinuoron nga naglangkub sa liboan ka dolyar o nianang usa lamang ka sentimos? . . . Aduna ba diay ang-ang sa pagkadili matinuoron, depende kon dako ba o gamay ang usa ka butang?”

Si Presidente Hunter mipadayon: “Kon gusto kita nga makabaton sa pakig-uban sa Ginoo ug sa Espiritu Santo, kinahanglan gayud nga kita magmatinuoron sa atong kaugalingon, matinuoron sa Dios, ug sa atong isigkatawo. Kini moresulta sa tinuod nga kalipay.”⁵

Kon kita matinuoron sa tanang mga butang, sa dinagko ug sa ginagmay, atong masinati ang kalinaw sa hunahuna ug kalimpyo sa konsensya. Ang atong mga relasyon molambo tungod kay kini nakabase sa pagsalig. Ug ang labing mahinungdanong panalangin

nga moabut gikan sa pagkamatinuoron mao nga kita makabaton sa pakig-uban sa Espiritu Santo.

Gusto ko nga mopakigbahin og usa ka yano nga istorya nga nakapalig-on sa akong pasalig nga magmatinuoron diha sa tanang mga butang:

“Usa ka tawo . . . nga miadto aron mangawat og mais gikan sa uma sa iyang silingan. Gidala niya ang iyang anak uban kaniya aron molingkod sa koral ug magbantay, aron mosinyas kon adunay tawo nga moabut. Ang tawo milayat sa koral bitbit ang usa ka dakong bag sa iyang bukton, ug sa wala pa magsugod og panguha sa mais milingi-lingi siya sa iyang palibut, una ngadto sa unahan ug dayon sa pikas, ug kay walay nakita nga tawo butangan na unta niya ang iyang bag. . . . [Ang bata dayon misinggit]:

“Pa, naay usa ka lugar nga wala pa nimo matan-aw! . . . Nalimot ka sa paghangad.”⁶

Kon kita matintal nga dili mag- matinuoron, ug kini nga tintasyon moabut kanatong tanan, magtuo kita nga wala gayuy usa nga masayud. Kini nga istorya nagpahinumdom kanato nga ang atong Langitnong Amahan kanunay nga nasayud, ug sa katapusan manubag kita ngadto kaniya. Kini nga kahibalo nakatabang kanako nga magpadayon sa pagpaningkamot sa pagtuman niini nga pasalig: “[Ako] nagtuo sa pagkamatinuoron.”

Ang ikaduha nga baruganan nga gitudlo diha sa ikatrese nga artikulo

sa hugot nga pagtuo mao nga “[Ako] nagtuo sa pagka . . . matitud-anon.” Ang diksyonaryo mihubit sa pulong *matitud-anon* isip “makanunayon,” “maunongon,” “husto,” o “walay pagtipas.”⁷

Usa sa paborito nakong mga basahon mao ang walay paglubad nga basahon nga Briton *Jane Eyre*, sinulat ni Charlotte Brontë ug namantala niadtong 1847. Ang nag-unang tawo sa istorya, si Jane Eyre, usa ka kabus kaayo, batan-ong ilo kinsa milarawan kon unsa ang magmatitud-anon. Niining dili tinuod nga asoy, usa ka tawo, si Mr. Rochester, nahigugma kang Miss Eyre apan dili mahimong makigminyo kaniya. Hinoon, mihangyo siya ni Miss Eyre nga makigpuyo kaniya nga dili magpakasal. Si Miss Eyre nahigugma usab ni Mr. Rochester, ug sa makadiyot natintal, nangutana sa iyang kaugalingon, “Kinsa niining kalibutana ang nagpangga *kanimo*? o kinsa man ang masakitan sa imong pagabuhaton?”

Diha-diha dayon ang konsensya ni Jane mitubag: “Ako ang nagpangga sa akong kaugalingon. Kon mas maginusara, mas walay higala, mas walay nagsuporta, mas respetohon nako ang akong kaugalingon. Akong sundon ang balaod nga gihatag sa Dios. . . . Ang mga balaod ug mga baruganan dili alang sa mga panahon nga walay tintasyon: kini alang sa mga gutlo nga sama niini. . . . Kon alang sa akong khamugaway ako kining supakon, unsa man ang kapuslanan niini? Kini bililhon—sama sa akong gituohan sa kanunay. . . . Ang gihunahuna nang daan nga mga opinyon, mga desisyon nga nahimo na kaniadto pa, mao na lamang ang anaa kanako niining orasa aron magpabiling lig-on: diha niini ako lig-ong nagbarug.”⁸

Diha sa lisud kaayo nga gutlo sa tintasyon, si Jane Eyre nagmatitud-anon sa iyang mga gituohan, misalig siya sa balaod nga gihatag sa Dios, ug siya lig-ong nagbarug sa pagbatok sa tintasyon.

Ang pagkamatinud-anon sa atong mga gituohan, bisan kon ang pagbuhat sa ingon dili popular, dili sayon, o dili makalingaw, mopabilin kanatong luwas diha sa dalan nga paingon ngadto sa kinabuhing dayon uban sa

atong Langitnong Amahan. Ganahan ko niini nga hulagway nga gidrowing sa usa ka batan-ong babaye aron sa pagpahinumdom kaniya kalabut sa iyang tinguha nga masinati ang hingpit nga kalipay sa pagpuyo uban sa Langitnong Amahan hangtud sa kahangturan.

Ang pagkamatinud-anon nagtugot usab kanato nga makabaton og positibo nga epekto ngadto sa kinabuhi sa uban. Bag-ohay lang akong nakadungog niining makapadasig nga istorya mahitungod sa usa ka batan-ong babaye kinsa, pinaagi sa iyang pasalig nga magmatitud-anon sa iyang mga gituohan, adunay dakong epekto ngadto sa kinabuhi sa laing batan-ong babaye.

Daghang katuigan ang milabay, sila si Kristi ug Jenn diha sa sama nga klase sa choir sa high school didto sa Hurst, Texas. Bisan og dili kaayo nila kaila ang usag usa, si Jenn nakadungog ni Kristi nga nakig-istorya sa iyang mga higala kalabut sa relihiyon, sa ilang lainlaing mga gituohan, ug paborito nga mga istorya sa Biblia. Bag-ohay lang, sa dihang nagkabalik na ang komunikasyon nila ni Kristi, si Jenn mipakigbahin niini nga istorya:

“Naguol ko nga wala koy nahibaloan bisan unsa mahitungod sa unsay giistoryahan nimo ug sa imong mga higala, ug busa pagka-Pasko nangayo ko sa akong mga ginikanan og usa ka Biblia. Nadawat nako ang Biblia, ug

misugod sa pagbasa niini. Kini ang sinugdanan sa akong panaw kabahin sa relihiyon ug sa akong pagpangita sa tinuod nga Simbahan. . . . Dose ka tuig ang milabay. Nianang panahona mibisita ako og daghang mga simbahan ug makanunayon nga mosimba apan mibati gihapon nga dili lang kay kadto ra. Usa ka gabii niana, miluhod ko ug nangamuyo aron masayud kon unsa ang angayng buhaton. Nianang gabhiona nagdamgo ko nimo, Kristi. Wala na ko makakita nimo sukad nga kita migradwar sa high school. Naghunahuna ko nga ang akong damgo talagsaon, apan wala ko maghunahuna nga aduna kini kahulugan. Nagdamgo na usab ako kanimo pagkasunod tulo ka gabii. Migahin ko og panahon sa paghunahuna mahitungod sa kahulugan sa akong mga damgo. Nakahinumdom ko nga ikaw usa ka Mormon. Akong gitan-aw ang Mormon website. Ang unang butang nga akong nakita mao ang Pulong sa Kaalam. Ang akong inahan namatay tungod sa kanser sa baga duha ka tuig na ang milabay. Hinabako siya, ug ang pagbasa kalabut sa Pulong sa Kaalam makahuluganon gayud alang kanako. Wala madugay mibisita ko sa balay sa akong amahan. Milingkod ko sa iyang sala, ug misugod sa pag-ampo. Nangamuyo ko aron masayud kon asa moadto ug unsay angayng buhaton. Nianang gutloa usa ka komersyal alang sa Simbahan ang migula sa telebisyon. Gisulat nako ang numero ug mitawag nianang gabhiona. Ang mga misyonaryo mitawag kanako tulo ka adlaw human niana nga nangutana kon mahimo ba silang magdala og Basahon ni Mormon ngadto sa akong panimalay. Miingon ko, ‘Oo.’ Nabunyagan ko tulo ka bulan ug tunga human niana. Duha ka tuig ang milabay nahimamat nako ang akong bana diha sa simbahan. Naminyo kami didto sa Templo sa Dallas. Karon mga ginikanan na kami sa duha ka matahum nga mga anak.

“Gusto kong magpasalamat ka-nimo, Kristi. Mipakita ka og maanindot nga ehemplo sa tibuok panahon sa high school. Ikaw mabination ug mahiyason. Ang mga misyonaryo mitudlo kanako sa mga leksyon ug midapit kanako nga magpabunyag,

apan *ikaw* mao ang ikatulo nako nga misyonaryo. Nagtanom ka og usa ka liso pinaagi sa imong mga binuhatan, ug sa pagkatinuod imong gihimo nga mas nindot ang akong kinabuhi. Ako aduna nay usa ka mahangturong pamilya karon. Ang akong mga anak magdako nga masayud sa kahingpitan sa ebanghelyo. Kini ang labing mahinungdanon nga panalangin nga mahatag ni bisan kinsa kanato. Ikaw mitabang sa pagdala niana ngari sa akong kinabuhi.”

Sa dihang gikontak nako siya, si Kristi mipakigbahin, “Usahay naghuhuna ko nga atong nadungog ang lista sa mga kinaiya nga gilatud diha sa ikatrese nga artikulo sa hugot nga pagtuo, ug kita mobati nga natandog. Apan, ako nasayud nga kon atong sundon kini nga mga sumbanan ug maningkamot sa pagsunod sa ehemplo ni Kristo, makahimo kita og kalainan. . . . Gibati nako nga sama gayud ni Ammon diha sa Alma 26:3 sa dihang miingon siya, ‘Ug kini mao ang panalangin nga gitugyan ngari kanato, nga kita nahimo nga mga himan diha sa mga kamot sa Dios aron sa pagpahinabo niining dako nga buluhaton.’”

Kini ang akong pag-ampo nga ang matag usa kaninyo dili lamang mama-hayag “Ako nagtuo sa pagkamatinuoron ug pagkamatinud-anon,” apan nga kamo usab mopasalig sa pagsunod niana nga saad matag adlaw. Ako nag-ampo nga samtang kamo mohimo niini, ang kalig-on, gugma ug mga panalangin sa Langitnong Amahan padayon nga maanaa kaninyo samtang kamo naghimo sa buhat nga ang matag usa kaninyo gipadala dinhi aron sa pagbuhat. Kini nga mga butang akong gisulti diha sa pangalan ni Jesukristo, amen. ■

MUBO NGA MGA SULAT

1. Thomas S. Monson, “Ang Paghinumdom ug Pagpadayon,” *Liahona*, Mayo 2008, 90.
2. *Matinud-anon sa Timuhoan* (2004), 144–45.
3. Tan-awa sa Exodo 20:15–16.
4. *Mga Baruganan sa Ebanghelyo* (2009), 155–165.
5. Howard W. Hunter, “Basic Concepts of Honesty,” *New Era*, Feb. 1978, 4, 5.
6. William W. Scott, “Forgot to Look Up,” *Scott’s Monthly Magazine*, Dis. 1867, 953.
7. Tan-awa sa *Merriam-Webster’s Collegiate Dictionary*, 11th ed. (2003), “true.”
8. Charlotte Brontë, *Jane Eyre* (2003), 356.

Ni Mary N. Cook

Unang Magtatambag sa Kinatibuk-ang Kapangulohan sa Young Women

“Hinumdami kini: Pagkamabination Magagikan Kanako”

Ang pagkamanggiloy-on makadala og kalipay ug panaghiusa nganha sa inyong panimalay, sa inyong klase, sa ward, ug sa inyong eskwelahan.

Pipila ka semana ang milabay, akong nakat-unan ang usa ka importante nga leksyon gikan sa usa ka Laurel kinsa mao ang mamumulong sa kabatan-onan sa akong ward. Natandog ako samtang masaligon siyang mitudlo ug mipamatuod ni Jesukristo. Gitapos niya ang iyang pamulong uban niini nga pahayag: “Kon akong himoon si Jesukristo nga sentro sa akong kinabuhi, mamaayo ang akong adlaw, mas mabination ako ngadto sa akong mga minahal, ug ako mapuno sa kalipay.”

Akong naobserbahan kini nga young woman gikan sa panagsa nga pakig-istorya sulod sa milabay nga pipila ka mga bulan. Nagtimbaya siya sa tanan uban ang makidlapon nga mga mata ug dali nga pahiyom. Nabantayan ko siya nga nalipay sa kalamposan sa uban nga mga batan-on. Duha ka mga Mia Maid bag-ohay nga mireport ngari kanako kalabut sa desisyon niini nga batan-ong babaye sa dili paggamit sa mga ticket sa sine sa diha nga iyang naamguhan nga kini dili mahimong usa ka kasinatian

nga “mahiyason ug matahum.”¹ Siya mahigugmaon, mabination, ug masulundon. Gikan siya sa usa ka panimalay nga nag-inusara ang ginikanan, ug ang iyang kinabuhi dili ingon nga walay mga hagit, busa ako nahibulong kon giunsa niya pag-amuma ang iyang malipayon, mabination nga espiritu. Sa diha nga kining batan-ong babaye mipamatuod, “Akong gisentro ang akong kinabuhi diha ni Jesukristo,” ako dihay tubag.

“Kami nagtuo sa pagkamatinuoron, pagkamatinud-anon, pagkaputli, pagkamanggiloy-on, mahiyason, ug sa pagbuhat sa matarung ngadto sa tanan nga mga tawo.” Kining nindot nga lista sa Kristohanong mga hiyas, nga makita diha sa ikatrese nga Artikulo sa Hugot nga Pagtuo, moandam kanato alang sa mga panalangin sa templo ug sa kinabuhing dayon.

Buot akong mopatigbabaw diha sa usa lamang niini nga mga pulong—*benevolent* [pagkamanggiloy-on]. Ang *benevolent* [pagkamanggiloy-on] usa ka matahum nga pulong nga dili kaayo nato kasagaran madunggan. Ang